

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ
до проєкту Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про поховання та похоронну справу”
щодо військових меморіальних кладовищ”

Зміст положення акта законодавства	Зміст відповідного положення проєкту акта
<p>Стаття 1. Поняття поховання</p> <p>Поховання - діяльність відповідних органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у межах повноважень, визначених цим Законом, а також суб'єктів господарювання, спрямована на:</p> <p style="padding-left: 40px;">забезпечення належного ставлення до тіла (останків, праху) померлого (далі - тіла);</p> <p>...</p>	<p>Стаття 1. Поняття поховання</p> <p>Поховання - діяльність відповідних органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у межах повноважень, визначених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, а також суб'єктів господарювання, спрямована на:</p> <p style="padding-left: 40px;">забезпечення належного ставлення до тіла (останків, праху) померлого (далі - тіла);</p> <p>...</p>
<p>Стаття 2. Визначення термінів</p> <p>У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:</p> <p style="padding-left: 40px;">абзаци відсутні</p>	<p>Стаття 2. Визначення термінів</p> <p>У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:</p> <p style="padding-left: 40px;">військове кладовище або сектор військових поховань - місце почесного поховання загиблих (померлих) осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, забезпечували виконання службових обов'язків та присяги на вірність Українському народу;</p> <p style="padding-left: 40px;">військове меморіальне кладовище - відведена у межах області та Автономної Республіки Крим в установленому законом порядку земельна ділянка з облаштованими могилами, колумбаріями чи іншими будівлями та спорудами, призначеними для організації почесних поховань загиблих (померлих) осіб, які захищали</p>

<p>волевиявлення громадянина щодо ставлення до його тіла після смерті - бажання, виражене в усній (у присутності свідків) або в письмовій формі, завіреній в установленому законодавством порядку;</p> <p>...</p> <p>місце почесного поховання - спеціально відведена земельна ділянка на території кладовища чи за його межами, призначена для організації почесних поховань, а також Національне військове меморіальне кладовище;</p> <p>...</p> <p>Національне військове меморіальне кладовище - розміщений на спеціально відведеній земельній ділянці об'ємно-просторовий об'єкт загальнодержавного значення, що включає військове кладовище, музейний комплекс, ритуальну будівлю та інші необхідні споруди для організації почесних поховань загиблих (померлих) осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, забезпечували виконання службових обов'язків та присяги на вірність Українському народу;</p> <p>...</p> <p>поховання померлого - комплекс заходів та обрядових дій, які здійснюються з моменту смерті людини до поміщення труни з тілом або урни з прахом у могилу або колумбарну нішу, облаштування та утримання місця поховання відповідно до звичаїв та традицій, що не суперечать законодавству;</p>	<p>незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, забезпечували виконання службових обов'язків та присяги на вірність Українському народу;</p> <p>волевиявлення громадянина щодо ставлення до його тіла після смерті - бажання, виражене в усній (у присутності свідків) або в письмовій формі, завіреній в установленому законодавством порядку;</p> <p>...</p> <p>місце почесного поховання - спеціально відведена земельна ділянка на території кладовища чи за його межами, призначена для організації почесних поховань, а також Національне військове меморіальне кладовище та військові меморіальні кладовища;</p> <p>...</p> <p>Національне військове меморіальне кладовище - розміщений на спеціально відведеній земельній ділянці об'ємно-просторовий об'єкт загальнодержавного значення, що включає сектори поховань, музейний комплекс, ритуальну будівлю та інші необхідні споруди для організації почесних поховань загиблих (померлих) осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, забезпечували виконання службових обов'язків та присяги на вірність Українському народу;</p> <p>...</p> <p>поховання померлого - комплекс заходів та обрядових дій, які здійснюються з моменту смерті людини до поміщення труни з тілом або урни з прахом у могилу або колумбарну нішу, облаштування та утримання місця поховання відповідно до звичаїв та традицій, що не суперечать законодавству;</p>
---	---

<p>абзац відсутній</p> <p>предмети ритуальної належності - вироби, що є атрибутами поховання та облаштування могили (колумбарної ніші);</p> <p>...</p>	<p>почесне поховання - процедура урочистого віддання почестей під час поховання загиблих (померлих) осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також померлих осіб, які мають особливі заслуги в галузі державної, громадської або господарської діяльності, досягнення в галузі науки, культури, освіти, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту;</p> <p>предмети ритуальної належності - вироби, що є атрибутами поховання та облаштування могили (колумбарної ніші);</p> <p>...</p>
<p>Стаття 14. Безоплатне поховання</p> <p>Безоплатно для виконавця волевиявлення померлого або особи, яка зобов'язалася поховати померлого, здійснюється поховання:</p> <p>а) з військовими почеснями померлих осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною:</p> <p>...</p> <p>особи, нагороджені орденом княгині Ольги трьох ступенів;</p> <p>абзац відсутній</p> <p>б) осіб, які мають особливі трудові заслуги перед Батьківщиною:</p> <p>...</p>	<p>Стаття 14. Безоплатне поховання</p> <p>Безоплатно для виконавця волевиявлення померлого або особи, яка зобов'язалася поховати померлого, здійснюється поховання:</p> <p>а) з військовими почеснями померлих осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною:</p> <p>...</p> <p>особи, нагороджені орденом княгині Ольги трьох ступенів;</p> <p>особи, нагороджені орденом “За мужність” трьох ступенів;</p> <p>б) осіб, які мають особливі трудові заслуги перед Батьківщиною:</p> <p>...</p>
<p>Стаття 15¹. Почесне поховання на Національному військовому меморіальному кладовищі загиблих (померлих)</p>	<p>Стаття 15¹. Почесне поховання на Національному військовому меморіальному кладовищі та військових</p>

осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, забезпечували виконання службових обов'язків та присяги на вірність Українському народу

На Національному військовому меморіальному кладовищі може здійснюватися поховання з військовими почестями загиблих (померлих):

а) військовослужбовців сил безпеки та оборони і поліцейських, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України;

б) військовослужбовців - Героїв України, яким починаючи з 2014 року вручено орден "Золота Зірка", а також військовослужбовців, нагороджених орденом Богдана Хмельницького трьох ступенів, орденом "За мужність" трьох ступенів;

в) учасників бойових дій, визначених абзацом другим пункту 2, пунктами 19-25 частини першої статті 6 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту";

г) осіб з інвалідністю внаслідок війни, визначених пунктами 11-16 частини другої статті 7 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту";

г) військовослужбовців Збройних Сил України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, розвідувального органу Міністерства оборони України, інших утворених відповідно до законів України військових

меморіальних кладовищах загиблих (померлих) осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, забезпечували виконання службових обов'язків та присяги на вірність Українському народу

На Національному військовому меморіальному кладовищі **та військових меморіальних кладовищах** може здійснюватися поховання з військовими почестями загиблих (померлих):

а) військовослужбовців сил безпеки та оборони і поліцейських, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України;

б) військовослужбовців - Героїв України, яким починаючи з 2014 року вручено орден "Золота Зірка", а також військовослужбовців, нагороджених орденом Богдана Хмельницького трьох ступенів, орденом "За мужність" трьох ступенів;

в) учасників бойових дій, визначених абзацом другим пункту 2, пунктами 19-25 частини першої статті 6 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту";

г) осіб з інвалідністю внаслідок війни, визначених пунктами 11-16 частини другої статті 7 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту";

г) військовослужбовців Збройних Сил України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, розвідувального органу Міністерства оборони України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, які за рішенням відповідних державних органів

<p>формувань, які за рішенням відповідних державних органів були направлені для участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки або у відрядження до держав, на території яких у цей період велися бойові дії.</p> <p>На Національному військовому меморіальному кладовищі не може здійснюватися поховання зазначених у цій статті осіб, які на день смерті мали судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята у встановленому законом порядку.</p> <p>...</p> <p>Порядок організації здійснення почесних поховань на військовому кладовищі та увічнення пам'яті у музейному комплексі Національного військового меморіального кладовища визначається Кабінетом Міністрів України.</p> <p>...</p>	<p>були направлені для участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки або у відрядження до держав, на території яких у цей період велися бойові дії.</p> <p>На Національному військовому меморіальному кладовищі та військових меморіальних кладовищах не може здійснюватися поховання зазначених у цій статті осіб, які на день смерті мали судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята у встановленому законом порядку.</p> <p>...</p> <p>Порядок організації здійснення почесних поховань та увічнення пам'яті на військовому меморіальному кладовищі та Національному військовому меморіальному кладовищі визначається Кабінетом Міністрів України.</p> <p>...</p>
<p>Стаття 23¹. Національне військове меморіальне кладовище</p> <p>Національне військове меморіальне кладовище є об'єктом права державної власності, розміщується на землях державної власності та не підлягає приватизації або передачі в оренду.</p> <p>Частина відсутня</p>	<p>Стаття 23¹. Національне військове меморіальне кладовище та військові меморіальні кладовища</p> <p>Національне військове меморіальне кладовище та військові меморіальні кладовища є об'єктами права державної власності, розміщуються на землях державної власності, окрім земель, історико-культурного призначення, за винятком кладовищ, визначених у встановленому законодавством порядку пам'ятками, та не підлягають приватизації або передачі в оренду.</p> <p>Для створення у межах областей військових меморіальних кладовищ обласними державними (військовими) адміністраціями виділяються земельні ділянки відповідно до норм законодавства.</p>

Місце розташування Національного військового меморіального кладовища визначається з урахуванням громадських інтересів. Результати публічного обговорення намірів будівництва Національного військового меморіального кладовища на території територіальної громади є підставою для прийняття органом місцевого самоврядування рішення про розроблення відповідної містобудівної документації місцевого рівня або про відмову у розташуванні такого об'єкта. Порядок проведення публічного обговорення визначається Кабінетом Міністрів України.

Набуття права постійного користування на земельну ділянку для розміщення Національного військового меморіального кладовища здійснюється відповідно до закону. Припинення права постійного користування, зміна цільового призначення або подальша передача такої земельної ділянки (її частини) у користування забороняється.

Замовником будівництва Національного військового меморіального кладовища є державна установа або державне підприємство, що належить до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни. Проектування та будівництво Національного військового меморіального кладовища здійснюються за рахунок коштів державного бюджету відповідно до закону про Державний бюджет

Місце розташування Національного військового меморіального кладовища **та військових меморіальних кладовищ** визначається з урахуванням громадських інтересів. Результати публічного обговорення намірів будівництва Національного військового меморіального кладовища **та військових меморіальних кладовищ** на території територіальної громади є підставою для прийняття органом місцевого самоврядування рішення про розроблення відповідної містобудівної документації місцевого рівня або про відмову у розташуванні такого об'єкта. Порядок проведення публічного обговорення визначається Кабінетом Міністрів України.

Набуття права постійного користування на земельну ділянку для розміщення Національного військового меморіального кладовища **та військових меморіальних кладовищ** здійснюється відповідно до закону. Припинення права постійного користування, зміна цільового призначення або подальша передача такої земельної ділянки (її частини) у користування забороняється.

Замовником будівництва Національного військового меморіального кладовища **та військових меморіальних кладовищ** є державна установа або державне підприємство, що належить до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни. Проектування та будівництво Національного військового меморіального кладовища **та військових меморіальних кладовищ** здійснюються за рахунок коштів державного бюджету відповідно до закону про Державний

України на відповідний рік та інших джерел, не заборонених законодавством.

Витрати на почесне поховання загиблих (померлих) осіб відповідно до цього Закону на Національному військовому меморіальному кладовищі здійснюються за рахунок коштів державного бюджету відповідно до закону.

Зразки намогильних споруд та меморіальних табличок, що встановлюються на території Національного військового меморіального кладовища, затверджуються Кабінетом Міністрів України.

У разі осквернення могил чи намогильних споруд, пошкодження місць поховання, об'єктів, призначених для поховання, або будь-яких інших об'єктів чи споруд на території Національного військового меморіального кладовища відшкодування матеріальних збитків здійснюється за рахунок коштів державного бюджету з наступним їх відшкодуванням за рахунок винних осіб згідно із законом.

Утримання в належному стані та охорона Національного військового меморіального кладовища забезпечуються за рахунок коштів державного бюджету відповідно до закону про Державний бюджет України на відповідний рік, інших джерел, не заборонених законодавством, та здійснюються державною установою або державним підприємством, що належить до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

бюджет України на відповідний рік та інших джерел, не заборонених законодавством.

Витрати на почесне поховання загиблих (померлих) осіб відповідно до цього Закону на Національному військовому меморіальному кладовищі **та військових меморіальних кладовищах** здійснюються за рахунок коштів державного бюджету відповідно до закону.

Зразки намогильних споруд та меморіальних табличок, що встановлюються на території Національного військового меморіального кладовища **та військових меморіальних кладовищ**, затверджуються Кабінетом Міністрів України.

У разі осквернення могил чи намогильних споруд, пошкодження місць поховання, об'єктів, призначених для поховання, або будь-яких інших об'єктів чи споруд на території Національного військового меморіального кладовища **або військового меморіального кладовища** відшкодування матеріальних збитків здійснюється за рахунок коштів державного бюджету з наступним їх відшкодуванням за рахунок винних осіб згідно із законом.

Утримання в належному стані та охорона Національного військового меморіального кладовища **та військових меморіальних кладовищ** забезпечуються за рахунок коштів державного бюджету відповідно до закону про Державний бюджет України на відповідний рік, інших джерел, не заборонених законодавством, та здійснюються державною установою або державним підприємством, що належить до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері

<p>Не можуть бути поховані на Національному військовому меморіальному кладовищі особи, які обіймали керівні посади в комуністичній партії (посади секретаря районного комітету і вище), особи, які обіймали керівні посади у вищих органах державної влади і управління СРСР, УРСР (УСРР), інших союзних або автономних радянських республік, органах державної влади і управління областей, міст республіканського підпорядкування, працівники радянських органів державної безпеки всіх рівнів.</p> <p>На Національному військовому меморіальному кладовищі можуть розміщуватися кенотафи особам, оголошеним судом померлими, з числа осіб, визначених частиною першою статті 15¹ цього Закону.</p> <p>...</p>	<p>соціального захисту ветеранів війни, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.</p> <p>Не можуть бути поховані на Національному військовому меморіальному кладовищі та військових меморіальних кладовищах особи, які обіймали керівні посади в комуністичній партії (посади секретаря районного комітету і вище), особи, які обіймали керівні посади у вищих органах державної влади і управління СРСР, УРСР (УСРР), інших союзних або автономних радянських республік, органах державної влади і управління областей, міст республіканського підпорядкування, працівники радянських органів державної безпеки всіх рівнів.</p> <p>На Національному військовому меморіальному кладовищі та військових меморіальних кладовищах можуть розміщуватися кенотафи особам, оголошеним судом померлими, з числа осіб, визначених частиною першою статті 15¹ цього Закону.</p> <p>...</p>
<p>Стаття відсутня</p>	<p>Стаття 23². Військові кладовища та сектори військових поховань</p> <p>Для почесних поховань загиблих (померлих) осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України органи місцевого самоврядування можуть відводити у місцях поховання сектори військових поховань або земельні ділянки поза територією місць поховання, на яких створюються військове кладовище.</p> <p>Порядок створення, утримання та охорони військових кладовищ та секторів військових поховань визначається Кабінетом Міністрів України.</p>

<p>...</p>	<p>Порядок організації здійснення почесних поховань та увічнення пам'яті на військовому кладовищі або секторі військових поховань визначається Кабінетом Міністрів України.</p> <p>На території військових кладовищ та секторів військових поховань встановлюються намогильні споруди відповідно до зразка, затвердженого органом місцевого самоврядування.</p> <p>...</p>
<p>Стаття 27. Реєстрація поховань померлих</p> <p>Кожне поховання та перепоховання померлих реєструється спеціалізованим комунальним підприємством (а в разі його відсутності - виконавчим органом сільської, селищної, міської ради), ~~державною установою або державним підприємством, що належить до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни (у разі поховання на Національному військовому меморіальному кладовищі)~~, у книзі реєстрації поховань померлих, форма якої встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.</p> <p>Положення відсутні</p>	<p>Стаття 27. Реєстрація поховань померлих</p> <p>Кожне поховання та перепоховання померлих, крім випадків, передбачених частиною другою цієї статті, реєструється спеціалізованим комунальним підприємством (а в разі його відсутності - виконавчим органом сільської, селищної, міської ради), у книзі реєстрації поховань померлих, форма якої встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.</p> <p>Кожне поховання та перепоховання померлих на Національному військовому меморіальному кладовищі та військових меморіальних кладовищах реєструється державною установою або державним підприємством, що належить до сфери управління центрального органу</p>

<p>У разі ліквідації кладовища книга реєстрації поховань померлих передається на зберігання до архіву органу місцевого самоврядування</p>	<p>виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни, у книзі реєстрації поховань померлих, електронна форма якої встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни.</p> <p>У разі ліквідації кладовища книга реєстрації поховань померлих передається на зберігання до архіву органу місцевого самоврядування.</p>
<p>Стаття 30. Утримання місць поховань</p> <p>Утримання кладовищ, військових кладовищ, військових ділянок на кладовищах, військових братських та одиночних могил, земельних ділянок для почесних поховань, братських могил, а також могил померлих одиноких громадян, померлих осіб без певного місця проживання, померлих, від поховання яких відмовилися рідні, місць поховання знайдених невідомих трупів забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради за рахунок коштів місцевого бюджету, крім випадків, передбачених статтею 23¹ цього Закону.</p> <p>Утримання військових кладовищ, військових ділянок на цивільних кладовищах, військових братських та одиночних могил забезпечують виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, органи виконавчої влади із залученням органів охорони культурної спадщини відповідно до їх повноважень.</p>	<p>Стаття 30. Утримання місць поховань</p> <p>Утримання кладовищ, військових кладовищ, секторів військових поховань на кладовищах, військових братських та одиночних могил, земельних ділянок для почесних поховань, братських могил, а також могил померлих одиноких громадян, померлих осіб без певного місця проживання, померлих, від поховання яких відмовилися рідні, місць поховання знайдених невідомих трупів забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради за рахунок коштів місцевого бюджету, крім випадків, передбачених статтею 23¹ цього Закону.</p> <p>Утримання військових кладовищ, секторів військових поховань на цивільних кладовищах, військових братських та одиночних могил забезпечують виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, органи виконавчої влади із залученням органів охорони культурної спадщини відповідно до їх повноважень.</p>

...	...
<p>Стаття 32. Відповідальність за порушення законодавства про поховання померлих</p> <p>Особи, винні в порузі над могилою, іншим місцем поховання або над тілом (останками, прахом) померлого чи в інших порушеннях цього Закону, несуть відповідальність згідно із законом.</p> <p>Частина відсутня</p>	<p>Стаття 32. Відповідальність за порушення законодавства про поховання померлих</p> <p>Особи, винні в порузі над могилою, іншим місцем поховання або над тілом (останками, прахом) померлого чи в інших порушеннях цього Закону, несуть відповідальність згідно із законом.</p> <p>Посадові особи, а також керівники підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, винні в порушенні частини третьої статті 23² цього Закону, несуть відповідальність згідно із Кодексом України про адміністративні правопорушення.</p>

Міністр у справах ветеранів України

_____ 2025 року

Наталія КАЛМИКОВА